

NARODNA
KNJIZNICA
VIRJE



Plan i program rada

**Narodne knjižnice Virje
za 2023. godinu**

Ur. br. 49/22

U Virju, 30.11.2022.

1. ULOGA NARODNE KNJIŽNICE

Osnovana kao samostalna ustanova u ožujku 2007. godine, Narodna knjižnica Virje je kulturna i informacijska ustanova koja vrši usluge za stanovnike Virja i svih gravitirajućih okolnih mjesta, tj. područja cijele Općine Virje.

Narodna knjižnica treba zadovoljiti 85 % zahtjeva svojih korisnika, dok će ostale zahtjeve nastojati zadovoljiti građom i informacijama na razini regije i republike u okviru jedinstvenog knjižnično-informacijskog sustava Hrvatske.

Narodna knjižnica Virje nabavlja, stručno obrađuje, čuva i daje na korištenje knjižničnu građu (knjige, časopise, novine, igračke, AV građu), omogućuje korisnicima pristup informacijama na internetu i igranje računalnih igara te ostale informacijske usluge. Sustavnom izgradnjom fonda koja je započela još 2007. godine nastoji se zadovoljiti potrebe korisnika različitih interesa, profesija i dobnih skupina.

Zbog toga se rad s korisnicima sistematizira u rad na zasebnim odjelima (odjel za odrasle, dječji odjel) na kojima su različiti sadržaji izdvojeni i zasebno prostorno oblikovani.

Narodna knjižnica vodi i zavičajnu zbirku i u tu svrhu istražuje, skuplja, obrađuje i pohranjuje raznovrsnu građu o povijesnom, ekonomskom i kulturnom razvoju njenog područja, kao i knjige autora iz našeg kraja.

U tekućoj godini prosječni standard prinova knjiga (kupnjom, darovima, razmjenom i otkupom) treba iznositi 200 knjiga na 1000 stanovnika, što za našu knjižnicu znači 900 svezaka knjiga u godini (posljednjih godina taj broj nije dostignut).

Suradnjom sa sredstvima javnog priopćavanja i putem vlastite internetske stranice o svojim programima i aktivnostima knjižnica redovito izvješćuje korisnike i ostale mještane Općine Virje i šire.

Naša se knjižnica uključuje u suvremene trendove pa postaje prostor, ne samo knjige, nego mjesto socijalne interakcije, kulturnog događanja i susreta s novim tehnologijama.

Stručnu i savjetodavnu službu obavlja Županijska matična služba Koprivnica koja se nalazi u knjižnici i čitaonici Fran Galović u Koprivnici. Uz stručne sastanke u Koprivnici ta je služba i spona s Ministarstvom kulture i ostalim relevantnim institucijama te vrši stručni nadzor rada naše knjižnice.

2. OSNOVNI PROGRAM

2.1. Rad s korisnicima

U Narodnoj knjižnici Virje želje i potrebe korisnika zadovoljavaju se nabavom tražene knjižnične građe (knjižne i neknjižne), organizacijom kulturnih i edukativnih programa, rješavanjem informacijskih upita, suradnjom sa srodnim ustanovama kroz organizaciju zajedničkih programa s ciljem poticanja čitanja i promoviranja knjižnice kao zajedničkog, svima dostupnog prostora.

Radno vrijeme za korisnike Narodne knjižnice Virje je 33 sata tjedno. Temeljem kratkog on line istraživanja korisničke zajednice provedenog u 2022., u 2023. godini sati otvorenosti povećat će se na 40 sati tjedno kako bi se zadovoljio novi Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (NN 103/2021)

Zaposlena djelatnica (VSS), viša knjižničarka, ujedno je i ravnateljica knjižnice, a osim ravnateljskih zaduženja, obavlja i poslove informatora, katalogizatora, klasifikatora, organizatora, koordinatora i moderatora kulturnih i edukativnih aktivnosti i sl. Zaposleni djelatnik (SSS), knjižničarski tehničar obavlja poslove knjižničara, ali i vođenje i razvoj Zavičajne zbirke, poslove na održavanju prostora i pripremi prostora za događanja, materijalnu obradu građe, zaštitu građe i administrativne poslove.

Sedam sati tjedno bilo je predviđeno za stručne knjižničarske poslove (koji se ne obavljaju u radu s korisnicima) kao što su: plan nabave, nabava građe, katalogizacija, uvođenje podataka o građi u računalo, signiranje, lijepljenje naljepnica, omatanje knjiga u zaštitne folije, smještaj na police i raspored građe, pospremanje vraćenih knjiga, dostava novina i pošte, poslovi vezani uz programsko, financijsko i administrativno vođenje knjižnice, nadzor nabave opreme, osmišljavanje, organizacija i koordinacija kulturno-edukativno-animacijskih aktivnosti), provođenje propisa o zaštiti na radu, zaštiti osobnih podataka, zaštiti arhivskog gradiva itd... Kako sedam sati nije dovoljno da se svi navedeni poslovi obave izvan radnog vremena za korisnike, oni su se najčešće obavljali paralelno. Usprkos tome, prema naputku matične službe, temeljem kratkog on line istraživanja korisničke zajednice provedenog u 2022., u 2023. godini sati otvorenosti povećat će se na 40 sati tjedno kako bi se zadovoljio novi Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (NN 103/2021)

Rad s korisnicima u 2023. obuhvaćat će :

- nastavak formiranja knjižničnog fonda na temelju potreba i želja korisnika i u skladu sa Standardima za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj i finansijskim mogućnostima knjižnice (zbirka knjiga, zavičajna zbirka, referentna zbirka, igračke)
- održavanje računalne opreme i edukacijske radionice za korištenje novih tehnologija
- rješavanje informacijskih upita, pomoć u korištenju knjižničnih usluga, upoznavanje s fondom putem izložbi građe
- organizacija kulturnih i edukativnih programa za djecu
- organizacija kulturnih i edukativnih programa za odrasle

Kako je u 2015. ukinuta članarina, u Mjesecu knjige i na druge datume važne za knjižnice (Dan knjige i autorskih prava, Međunarodni dan dječje knjige, Europski tjedan pismenosti., i sl.) provodit će se akcija „Dan bez zakasnine“. Korisnicima će biti omogućen povrat knjiga bez naplate zakasnine, kako bismo sačuvali integritet knjižnog fonda i izbjegli situacije u kojima knjižnica ostaje i bez građe i bez korisnika.

2.2. Nabava i obrada građe

Nabava knjižne građe (knjiga) i neknjižne građe (periodika, igračke...) odvija se na svim odjelima i za sve zbirke.

Sredstva za nabavu građe od 2007. godine osiguravaju se u proračunima Općine Virje, Koprivničko-križevačke županije i Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Najveći dio knjižnične građe Narodna knjižnica Virje nabavlja kupnjom, dio građe osigurava Ministarstvo kulture putem redovnih godišnjih otkupa, a mali dio knjižnica prima kao poklone fizičkih i pravnih osoba.

Nabava periodike (dnevne, tjedne, mjesecne, stručne, dječje, zabavne) smanjena je prethodnih godina zbog smanjenog interesa uslijed promjene navika korisnika u periodu zatvorenosti čitaonica za trajanje pandemije. Prema iskazanom interesu korisnika, knjižnica može povećati broj naslova periodike koja se nabavlja, ako se za to pokaže potreba.

Posebna briga vodi se oko nabave za zavičajnu zbirku, što uključuje knjige koje se izdaju u Virju ili su im autori iz Virja i okolice. Ali i stručna građa koja govoreći o Podravini sadržajem obuhvaća i Virje. U zbirku se može uključivati i mape, diplomske, magistarske i doktorske rade i zbornike te AV građu (video zapisi o događanjima u Virju i u knjižnici).

Sve poklonjenje i kupljene knjige se stručno obrađuju. Sva građa koja stiže u knjižnicu, prije nego što postane dostupna krajnjem korisniku, prolazi stručnu (katalogizacija, klasifikacija) i tehničku (inventarizacija, žiganje, ispis i lijepljenje barkod naljepnica, omatanje u zaštitnu foliju) obradu. Tek nakon obrade, građa je „spremna“ za posudbu.

Katalog knjižnice može se računalno pretraživati u knjižnici, na web stranici knjižnice (www.narodna-knjiznica-virje.hr) i putem stranice www.virje.hr.

U 2023. planira se nabava:

- novih naslova beletristike za odrasle (30 %)
- novih naslova (ili dodatnog broja primjeraka) lektire za osnovnu i srednju školu, slikovnice, beletristica za djecu i mlade (30 %)
- popularno-znanstvenih naslova (10 %)
- referentne građe (10 %)
- neknjižne građe (10 %)
- periodike za djecu i odrasle (10 %)

OTKUP MINISTARSTVA KULTURE I MEDIJA

Uslijed uvođenja novog modela nabave knjiga od strane Ministarstva kulture i medija za narodne knjižnice, očekujemo značajno povećanje opsega administrativnih poslova vezanih uz nabavu takozvanog „otkupa“. Iako će novi model omogućiti knjižnicama bolju kontrolu građe koja pristiže u knjižnicu, kompletni administrativni proces će sada biti na samim knjižnicama. S obzirom da u našoj knjižnici nemamo posebne djelatnike zadužene za nabavu i obradu knjiga, kako je to slučaj u velikim knjižnicama, očekujemo da će ovo povećanje opsega poslova oko otkupa utjecati na dinamiku kompletног poslovanja naše knjižnice.

2.3. Zaštita knjižne građe

U skladu s Pravilnikom o zaštiti knjižnične građe (NN 52/05) knjige je potrebno zaštiti od oštećenja i habanja namjenskom folijom. Tijekom 2023. godine nastavit će se s omatanjem novonabavljenе građe u kvalitetne zaštitne folije za čiju će kupnju biti planirano izdvajanje finansijskih sredstava. Korištenjem Neschen zaštitnih folija za knjige vijek trajanja svakog omotanog sveska uvelike je produžen, zbog čega se troši manje novca na nabavu/zamjenu uništenih knjiga.

Tijekom 2023. godine dotrajale i uništene knjige izdvajat će se radi redovnog godišnjeg otpisa.

2.4. Kulturno-edukativna i animacijska djelatnost

Kako je trend struke i budućnost narodnih knjižnica postati prostorom socijalne, kulturne i informacijske interakcije, kulturno-edukativne i animacijske aktivnosti dobivaju na važnosti. Nova je uloga knjižnice da postane „dnevni boravak“ svoje zajednice i „treći prostor“ svojih korisnika (nakon doma i radnog mjesto/mesta obrazovanja). Suradnjom s ustanovama i udrugama te uključivanjem u njihove aktivnosti i programe Knjižnica će se uključiti u svakodnevni život zajednice i time postati jedan od nositelja promjena na društvenoj i osobnoj razini.

U 2023. godini za sve skupine korisnika i sve segmente javnosti ponudit će se raznovrsni programi :

- a) Programi za predškolsku djecu
- b) Kreativne radionice za djecu i odrasle
- c) Književni susreti i radionice za djecu i odrasle
- d) Stručno-popularna predavanja za djecu i odrasle
- e) Originalne izložbe i izložbe knjižnične građe.

LJETO KULTURE U KNJIŽNICI

Protekle godine pokazale su nam veliki odgovor javnosti na pojačanu kulturno-edukativnu i animacijsku djelatnost tokom ljetnih mjeseci. Zbog toga su Ljetni istjerivači dosade prijavljeni za financiranje na Javni poziv za potrebe u kulturi Ministarstva kulture i medija i nastavit će biti naš glavni program za slobodno vrijeme kroz godinu.

U 2023. kulturno-edukativna djelatnost prilagođavati će se važećim epidemiološkim mjerama.

2.5. Stručno usavršavanje

U okviru stručnog usavršavanja knjižničara podrazumijeva se praćenje stručne literature, praćenje rada drugih knjižnica, prisustvovanje stručnim skupovima i godišnjim skupštinama knjižničarskih društava, objavljivanje članaka u knjižničarskim časopisima

(recenziranim i nerecenziranim), konzultacije i suradnja sa Županijskom matičnom službom te općenito suradnja i razmjena iskustava s kolegicama i kolegama.

U 2023. u planu su stručna usavršavanja, skupovi i sastanci:

- redovni sastanci ravnateljica narodnih knjižnica Koprivničko-križevačke županije s voditeljicom Županijske matične službe i županijskim predstavnikom iz Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, znanost i šport
- sudjelovanje na godišnjoj skupštini Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja
- edukacije u organizaciji Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara i Županijske matične službe
- sudjelovanje na stručnim skupovima u organizaciji knjižnica i knjižničarskih društava
- sudjelovanje u organizaciji stručnog skupa Komisije za čitanje Hrvatskog knjižničarskog društva

STRUČNI SKUP ZA KNJIŽNIČARE U VIRJU

Kako se 2023. godine navršava 145. godina knjižničarstva u Virju, Narodna knjižnica Virje će se kandidirati za domaćinstvo stručnog skupa BIBLIOKON koji svake godine u potporu Ministarstva kulture i medija organizira Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja. Kandidatura i domaćinstvo uvelike ovise o dinamici projekta Adaptacije prostora za Narodnu knjižnicu Virje.

2.6. Ostali poslovi

Osim knjižničarskih poslova (zaduživanje i razduživanje građe, nabava i stručna obrada knjiga i neknjižne građe, formiranje zbirk, revizija, uvođenje novih knjižničnih usluga), knjižničarka/ravnateljica radi i druge poslove kao što su vođenje statistike, blagajnički poslovi, pisanje izvješća, planova i programa za Općinu Virje, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Koprivničko-križevačku županiju, usklađivanje poslovanja knjižnice s računovodstvom, upoznavanje javnosti s djelovanjem knjižnice, usklađivanje knjižnične dokumentacije s pozitivnim zakonskim propisima Republike Hrvatske itd.

U 2023. godini predstoji nam detaljno usklađivanje Statuta i pravnih akata Knjižnice s novim Standardom i drugim Zakonima i pravilnicima koji su stupili na snagu ili će uskoro.

3. PROGRAM ZA UNAPRJEĐENJE DJELATNOSTI

3.1. Knjižnični software i E-knjige

Tijekom 2022. i dalje nismo dočekali modul za posudbu e-knjiga u sklopu knjižničnog programa koji koristimo Metel Win. Na županijskoj razini, poštujući načelo „mreže knjižnica“ istražuju se druga potencijalna programska rješenja, te nam u 2023. godini predstoji: sklapanje novog ugovora za licencu knjižničnog programskega rješenja (ili novi ugovor s postojećom tvrtkom ili ugovor s novim dobavljačem), uvođenje posudbe e-knjiga, nabava e-knjiga, te edukacija korisnika za korištenje novih mogućnosti unutar programskega paketa.

3.2. Izdavačka djelatnost

Nakon uspješnih slikovnica Priča o vitezu i Martinu, Veliko putovanje malog prkača i Priče o prkačima, Narodna knjižnica Virje nastaviti će svoju izdavačku djelatnost baštinskim slikovnicama. Za potrebe te programske djelatnosti protekle prijavljen je program na Javni poziv za potrebe u kulturi Koprivničko-križevačke županije za 2023..

Kako se u 2023. obilježava jubilej pjesnika Đure Sudete knjižnica će izdati slikovnicu o njegovom životu i stvaralaštvu. Zbog tragičnog i kratkog života ovog pjesnika, te duhovne prirode njegovog stvaralaštva, tema slikovnica je posebno osjetljiva, zbog toga smo se za pisanje samog teksta obratili predsjednici Društva hrvatskih priповjedača, dr. sc. Martini Hranj iz Varaždina, te studentu ilustracije Martinu Zalaru koji, iako početnik ima već nekoliko impozantnih projekata digitalne ilustracije iza sebe. Plan izlaska slikovnice nije u travnju uz datum rođenja pjesnika, već u studenom uz Martinje kao glavnu kulturnu i društvenu manifestaciju u Virju.

3.3. Preseljenje Knjižnice

Dosad provedeni radovi na zgradi stare škole bili su fokusirani na dva bočna krila, da bi se radovi mogli nastaviti na siguran način, nužno je Knjižnicu preseliti iz prostora u kojem se sada nalazi. Za potrebe adaptacije i opremanja prostora izrađen je projekt i prijavljen za sufinanciranje Ministarstvu kulture i medija. Adaptacija i opremanje kompletnog novog prostora obuhvaća građevinske zahvate u prostoru, dizajn i planiranje prostora u skladu sa Standardom i stvarnim specifičnim potrebama korisničke zajednice, te provođenje postupka javne nabave.

Očekujemo da će projekt te veličine također utjecati na kompletну dinamiku poslovanja knjižnice i sve službe, usluge i sadržaje koje želimo ponuditi kroz godinu.

4. Zaključak

U godini koja dolazi, puno je neizvjesnosti pa je sada, više nego ikad potrebna fleksibilnost i dobra suradnja s partnerskim udrugama, ustanovama i volonterima. A više nego ikad, ovisimo o podršci osnivača Općini Virje.

ravnateljica Narodne knjižnice Virje

Ivana Ferenčić Martinčić, viši knjižničar